

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ОСМИ (енглески, први страни језик, 6. година учења)

НИВО ПОСТИГНУЋА: А2 (I)

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА:

- Омогућити развој језичке компетенције ученика, што представља централни, незамјениви аспект учења језика, а посебно развој комуникацијске способности ученика;
- Боље упознати ученике са њиховом културом, научити их да је цијене, али и да разумеју и поштују друге културе;
- Омогућити свим ученицима да уживају у учењу, да буду мотивисани за учење, да науче размишљати, те да се оспособе за даље учешће у самосталном, појединачном или групном учењу, раду или обуци;
- Припремити све ученике за ефикасно и одговорно учешће у друштву, развијајући њихов позитиван став према културалним, вјерским и другим различитостима које су присутне у њиховом друштву, развијајући на тај начин коректно и праведно друштво, које ће да вреднује такве различитости;
- Омогућити ученицима да развију самопоуздање и самопоштовање, чиме утиру пут ка властитом срећном и здравом животу испуњеном задовољством;
- Код ученика развијати радозналост, самосталност и креативност;
- Подстицати ученике на лијепо понашање у школи и на јавним мјестима, као и у кругу њихових породица;
- Развијати код ученика способност да пажљиво слушају и цијене мишљење других;
- Развијати код ученика љубав према природи и еколошку свијест;
- Развијати код ученика принцип хуманог односа између полова;
- Омогућити континуитет и повезаност учења, језичких вјештина на страном језику пратећи кривуљу когнитивног развоја дјете.

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ САДРЖАЈ:

Ученици ће учити језик и проширивати свој вокабулар ослањајући се на знање стечено кроз учење других наставних предмета, а у оквиру датих тема.

ИНТЕРКУЛТУРАЛНЕ ВЈЕШТИНЕ:

Ученици ће (се):

- упознавати са сличностима и различитостима између њихове земље и земаља енглеског говорног подручја на подручју културе, едукације, слободног времена ученика, начина живљења, а у оквиру датих тема;
- навикавати да се учтиво понашају у комуникацији са припадницима културе о којој уче;
- учити да комуницирају и да се понашају у свакодневним ситуацијама на начин који је природан за културу земље чији језик уче, обраћајући посебну пажњу на односе међу људима при непосредном контакту, комуникацији, на оно што ученике интересује итд;
- научити да поштују традицију, обичаје, навике других људи итд;
- развијати свијест о англофоном мултикултурализму.

УЧЕЊЕ КАКО ТРЕБА УЧИТИ:

Ученици ће учити да:

- буду одговорни и активни када уче језик;

- користе различите радне методе и стратегије учења типичне за учење језика, као што је извођење смисла из контекста итд;
- надограђују знање кориштењем различитих метода, као што је парафразирање;
- користе информационе технологије код учења језика;
- оцјењују своје активности и активности својих другова из одјељења, као и ниво свог и њиховог знања у односу на постављене циљеве и, ако је потребно, мијењају методе рада;
- користе самостално уџбенике, рјечнике и друге приручнике;

САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ (ИСХОДИ) ПРОГРАМА

Теме:

Тема	Садржаји
Школа	<ul style="list-style-type: none"> • Школски предмети и просторије у школи, нешто проширенији рјечник, нпр: <i>crafts room, assembly hall, computer room, gymnasium, laboratory, library</i>, итд.
Пријатељи	<ul style="list-style-type: none"> • Пријатељство, нешто проширенији рјечник, нпр: <i>good friend, best friend, close friend, old friend</i>;
Наука и технологија	<ul style="list-style-type: none"> • Наука и технологија и њихов утицај на наш свакодневни живот, углавном основни рјечник, нпр: <i>airplanes, mobile phones, computers</i> итд. • Култура и умјетност, основни рјечник, нпр: <i>music, drama, literature, musician, guitarist, orchestra, painter, actor</i> итд. • Проблеми које треба ријешити: <i>air pollution, heat, earth's crust overheating, deforestation, exhaust fumes, changes in the sun</i>, • Рјешења проблема <i>reduce car traffic, use lead-free gas/petrol, make cleaner petrol, recycle paper</i>,
Здравље и добра кондиција	<ul style="list-style-type: none"> • Здравље и добра кондиција, основни рјечник, нпр.: <i>smoking, drinking, fast food</i> итд.
Национални празници и прославе	<ul style="list-style-type: none"> • Национални празници и прославе у различитим земљама, нпр.: <i>weddings, birthday parties, marriages, births, funerals, carnivals</i> итд.
Животни услови	<ul style="list-style-type: none"> • Животни услови, основни рјечник, нпр.: <i>possessions, employment, unemployment, working conditions, transport</i> итд.

У табели није дат оквирни број часова за реализацију неке теме. Наставник ће приликом планирања и припремања за наставни процес, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и сл, одредити број часова који је потребан за реализацију појединих садржаја у оквиру неке теме. Преостали часови су предвиђени за писане провјере постигнућа. У току сваког полугодишња потребно је реализовати један ЗОТ и један школски писмени задатак. Поред наведених, наставник планира и реализује и друге врсте писаних провјера постигнућа. Предложене теме су обавезни дио садржаја Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа наставних цјелина нити повезивања поједине тематике с предложеним језичним структурама, што значи да их не треба схватити као градиво предвиђено за једну лекцију у уџбенику.

Оперативни циљеви / Исходи	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
РЕЦЕПЦИЈА а) СЛУШАЊЕ И РЕАГОВАЊЕ Ученици ће да слушају изговорени текст и реагују: <ul style="list-style-type: none"> - давањем кратких и нешто дужих одговора; - уочавањем опште и посебне информације; - спајањем питања и одговарајућих одговора, те спајањем колона; - предвиђањем основног садржаја текста; - испуњавањем празнина и табела; - биљежењем кључних ријечи и израза; - рјешавањем задатака: тачно/нетачно, 	Ученици ће понављати и/или учити: Именице -бројиве, небројиве, у вези са ријечима које изражавају неодређену количину или број: <i>some, any</i> и конструкцијом <i>There is/There are</i> ; -сложенице у множини (нпр.: <i>grandmothers, grandfathers</i>). Замјенице	Корелација са предметима који се изучавају у трећој тријади основне школе. Знања која се стичу у оквиру ових предмета доприносе бољем и успјешнијем развијању

<p>вишеструког избора.</p> <p>б) ЧИТАЊЕ И РЕАГОВАЊЕ Ученици ће читати кратке текстове, у себи или наглас и реаговаће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочавањем опште или посебне информације; - предвиђањем садржаја или суштине текста; - рјешавањем задатака: тачно/нетачно, вишеструког избора. <p>ПРОДУКЦИЈА</p> <p>а) ГОВОР Ученици ће да:</p> <p>учествују у једноставним:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разговорима и дискусијама из свакодневног живота (нпр: изражавајући слагање и неслагање, уз образложење); - активностима у којима играју додијелене улоге <p>-раде заједнички на пројекту, рјешавајући проблем како би поднијели извјештај о резултатима;</p> <p>-изражавају мишљење у вези са датом темом, при чему ће навести предности и лоше стране онога што образлажу;</p> <p>-препричавају причу, догађај или несрећан случај;</p> <p>-одрже усмену презентацију која се заснива на претходном читању, слушању, проведеном истраживању или интервјуисању (<i>integrated skills</i>).</p> <p>Б) ПИСАЊЕ Ученици ће да пишу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -кратке поруке; -краћу причу; -радове којима се износи мишљење; -различите описе; -лична писма, разгледнице (које се заснивају на претходном читању, слушању или кориштењу билежака); -кључне ријечи и изразе; -диктате; <p>-исправљају грешке; -попуњавају и пишу упитнике; -праве постере, распоред часова, ред вожње.</p> <p>Ученици ће моћи /знати да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -опишу нешто опширније: људе, предмете, мјеста; догађаје у прошлости; неки изум, процес; осјећања; -постављају и дају одговоре на лична питања и дужа питања у вези са мишљењем других; -траже, дају и прате упутства (нпр: како користе неку справу); -изразе у усменом или писаном облику: -своје ставове у вези са датим темама, при чему ће износити разлоге за и против; -користе јавне услуге (нпр: банка, жељезничка станица, телефон); -пореде људе и предмете; -говоре и пишу о добрим и лошим странама; -пишу или усмено излажу презентацију (нпр: утицај науке и технологије на свакодневни живот); -напишу извјештај или чланак на основу проведене анкете на дату тему; -интервјуишу свог саговорника; -раде заједнички на рјешавању проблема; 	<ul style="list-style-type: none"> - личне, показне, упитне, присвојне, неодређене - односне замјенице (<i>who, which, that</i>); <p>Придјеве</p> <ul style="list-style-type: none"> - Детерминаторе: -чланове: <i>a/an, the, zero</i>; -присвојне придјеве; -показне придјеве; -придјеве за неодређену количину и број, нпр: <i>some, any, much, many, all, (a) few, (a) little</i>; -упитне придјеве: <i>what, which, whose</i>; -описне придјеве који се односе на задане теме; -Поређење придјева <p>Бројеве, Главне и редне</p> <p>Глаголе</p> <ul style="list-style-type: none"> -Present Simple/Continuous.; -Past Simple/Past Continuous; -Present Perfect (<i>for, since, just, already, yet</i>); -Present Perfect vs. Past Simple; -модални глаголи: <i>must, have to, may, might, can, could, should</i>; -фразни глаголи, <p>Прилоге Поређење прилога</p> <p>Приједлоге у конструкцијама: - <i>придјев + приједлог</i> (нпр: <i>afraid of, ready for</i>)</p> <p>Везнике - <i>and, but, or, because, if</i> итд.</p> <p>Реченице</p> <ul style="list-style-type: none"> -ред ријечи у реченици (основне врсте реченица-изјавне/упитне/одричне); -<i>If</i> – реченице (први тип); -временске (које започињу са <i>when</i>); -Директни и индиректни говор (изјаве, заповијести, молбе с уводним глаголом у садашњем времену); -Пасив (садашњег и прошлог времена); <p>Поред сталног изграђивања вокабулара, ученици ће учити да користе: Афиксе у вези са задатим темама, нпр: <i>friendship, discussion</i> итд. Антониме, који се односе на задате теме, нпр.: <i>popular, unpopular; obedient, disobedient; sensitive, insensitive; considerate, inconsiderate</i>; итд. Сложенице које се односе на задате теме, нпр: <i>school day, power station, petrol pump, portrait painter, landscape painter</i> итд.</p>	<p>постигнућа и вјештина у области изучавања страног језика</p>
--	---	--

	<p>Хомофоне који се односе на задате теме, нпр: <i>sun, son; here, hear; new, knew; no, know</i> итд.</p> <p>Колокације које се односе на задате теме, нпр: <i>take up an activity, do a sport, go for a walk, go on a diet</i></p>	
--	---	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ - СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ

Настава енглеског језика у основној школи је усмјерена на когнитивно учење. Приликом реализације наставног процеса паралелно се развијају и усмена и писана комуникација. То значи да се пажња подједнако посвећује развоју свих језичких вјештина: слушању и читању у оквиру разумијевања, говорној интеракцији и продукцији, писању и њима се приступа на интегрисан и индивидуалан начин.

Програм првог страног језика намијењен је образовању и васпитању у основној школи. Осми разред представља понављање и утврђивање основних језичких, граматичких структура које су обрађиване током протеклих година учења страног језика уз одређено циклично понављање и проширивање.

У реализацији наставног процеса, у средишту пажње је ученик и процес учења. Наставник није више једини извор знања, него је, у складу са методолошким постулатима, модел и треба да упућује ученике да користе друге изворе знања и како да уче.

Атмосфера на часу треба да буде пријатна и радна јер таква атмосфера дјелује подстицајно на ученике. Код ученика треба развијати демократске и емпатичке особине. Наставник треба да развија код ученика самопоуздање и независност, кооперативност, колаборативност, културу дијалога, толерантност, разумијевање и уважавање различитости, мултикултуралности и плурилингвализма.

У наставном процесу матерњи језик треба користити што је мање могуће, тј. само у ситуацијама када је то крајње неопходно.

Наставник треба да води рачуна да наставу реализује тако да је прилагођена различитим нивоима постигнућа ученика у одјељењу, као и различитим стиливима учења.

Приликом припремања за наставни процес и у његовој реализацији, наставници треба да користе разноврсне и савремене: методе (метода демонстрације, илустрације, рада са текстом, разговора, рјешавања проблема итд.), облике рада (рад у пару, рад у групи, индивидуални рад итд), типове задатака (*underline.., circle.., fill in.., match.., write.., answer.., ask..* итд) и расположива наставна средства (CD-плејер и компакт дискови са снимљеним аудио материјалом, видео бим, постери, рјечници итд) што омогућава ученицима да увјекбају и што боље усвоје презентоване садржаје тј. развијање и унапређење језичких компетенција. Наставник треба да подстиче ученике да активно учествују у самом наставном процесу тако што ће им омогућити да и они генеришу неке од додатних материјала који се користе на часу.

Слушање и разумијевање - Наставник треба да користи што разноврсније снимљене прилагођене материјале за слушање с циљем оспособљавања ученика да разумије природан говор и различите дијалекте стандарног говорног језика.

Читање и разумијевање - За развијање ове вјештине треба користити разноврсне изворне прилагођене текстове уз кориштење одговарајуће технике читања. Разумијевање текста се може провјеравати за вријеме или након читања. За провјеравање разумијевања прочитаног текста треба користити разноврсне вјежбе типа допуњавања, повезивања, избора понуђеног одговора, одговора на питање и сл.

За ове двије вјештине је потребно истаћи да ученици не морају разумјети цијели текст од ријечи до ријечи, али је потребно да разумију текст у глобалу и идентификују потребну информацију у тексту.

Говор - Препоручују се активности које омогућавају стварну размјену знања, информација, идеја, мишљења, било да се ради о активностима дијалогског или монолошког типа. Пожељно је да у активностима учествује што више ученика (рад у пару/групи).

Писање - За развијање ове вјештине може се користити писање на задату тему или писање на слободну тему. Ученицима треба указати на важност самог процеса писања и писаног изражавања. Писани текст треба да има одговарајућу форму, лексику, те граматичку, правописну, и интерпункцијску тачност. Осим приступа писању као производу, може се почети уводити и приступ писању као процесу, уз повезивање писања са другим језичким вјештинама.

У настави енглеског језика, за учење граматичких структура препоручује се индуктивни приступ. Ученици из низа предочених примјера, идентификују језичке структуре и уче правила која касније примјењују у пракси.

Грамматичке структуре се уводе постепено и примјењују на великом броју вјежбања базираних на реалним ситуацијама. Понављање већ познатих структура омогућава да ученици утврде оне дијелове које нису најбоље савладали у претходном периоду. Познавање граматичких правила није циљ наставе енглеског језика, стога не треба тражити од ученика да их репродукују уколико их правилно употребљавају.

Лексика је један од битних елемената у учењу страног језика. За објашњавање нове лексике, наставници треба да користе контекстуални приступ. Ученике треба подстицати на усвајање парадигми ријечи и колокација кориштењем савремених приступа настави лексике, нпр. креирањем мапа ума или мрежа.

Код исправљања грешака, наставник треба да буде обазрив. Ученике не треба прекидати због грешака које праве у току усменог излагања. Наставник треба да укаже на њих по завршетку излагања или да се користи методом тзв. корективне повратне информације (corrective feedback). У писаним радовима, наставник треба да означи врсту грешке. Када је то могуће, треба пружити прилику ученицима да сами исправе своје грешке.

Приликом објашњавања граматичких садржаја наставници треба да сведу употребу сложене терминологије (метајезика) на минимум. Препоручује се писано и усмено тестирање усвојености вокабулара и граматике у контексту, а не директним испитивањем значења ријечи и знања граматичких правила.

Домаћи рад, као наставак рада у школи, омогућава ученику континуитет у усвајању презентованог градива.

Пројекти - Израда пројеката је веома корисна за ученике у настави енглеског језика. Оваква активност омогућава развијање самосталности и одговорности код ученика. Пројектни задатак треба да је јасно дефинисан, са детаљним упутством за израду и прилагођен способностима ученика. Ученици могу реализовати пројектни задатак индивидуално, у пару или у групи (што зависи од плана рада наставника и договора између ученика и наставника). Завршетак рада на пројекту представљају презентације које ученик/пар/група реализују на часу. Презентације могу бити разноврсне - зидне новине, постери, излагања праћена слајдовима, видео презентације, итд.

Праћење, вредновање и оцјењивање

Приликом оцјењивања ђака, наставници треба да праве разлику између учених и научених структура. Учено градиво, на примјер, односи се на препознавање одређених глаголских форми, док научно градиво подразумијева тачну употребу одређених глаголских форми у контексту. Када је ријеч о вокабулару, научно градиво се односи на учениково познавање значења ријечи, док усвојени вокабулар подразумијева употребу ријечи у различитим контекстима.

Праћење, вредновање и оцјењивање ученика је континуиран и сталан процес у настави енглеског језика. Наставници прате, вреднују и оцјењују ученике путем усмених и писаних провјера постигнућа.

-Писане провјере постигнућа се врше у току реализације наставних садржаја на часовима, тј. рада у пару, у групи и индивидуалног рада ученика. Наставник редовно прати и записује запажања о правилном изговору, јасном изражавању, правилној употреби граматике, богатству вокабулара, начину изражавања, сналажењу у разним ситуацијама. У току полугодишта, наставник треба да најмање два пута оцијени ученика према способностима за учествовање у говорној интеракцији и за усмено излагање.

-Писмене провјере постигнућа се реализују кроз низове задатака објективног типа, тестове, контролне радове, диктате и вишеминутне провјере постигнућа, писање слободних или састава на задату тему, расправа и извјештаја. Приликом вредновања и оцјењивања води се рачуна о правопису, јасном изражавању мисли, логичком излагању идеја, граматичкој тачности, богатству вокабулара, конструкцији реченица и организацији текста.

На почетку школске године наставници треба да упознају ученике са системом рада и оцјењивања. Поред контролних радова, писаних вјежби, тестова и других врста задатака, оцјењује се ученикова активност на часу. У том смислу би требало избјежавати класично усмено испитивање ученика, већ усмену оцјену извести на основу ученикове активности на часу. Уколико ученик није активан и не одговара на наставничково подстицање да се укључи у рад одјељења, наставник га може усмено испитати тј. провјерити и вредновати његово знање.

ИСХОДИ УЧЕЊА:

Ученици осмог разреда основне школе треба да савладају, у говорној и писаној комуникацији, програмске садржаје дате у Наставном плану и програму, развијајући и унапређујући истовремено све језичке вјештине. Ученици треба да активно учествују у разговору (уз одређену помоћ наставника). Ученици треба да разумију изоловане реченице и често кориштене ријечи из подручја од непосредног личног интереса; да могу комуницирати у једноставним и уобичајеним ситуацијама о познатим темама и активностима; да могу једноставно описати аспекте свог образовања, непосредну околину и садржаје у оквиру задовољавања својих потреба.

ИЗВОРИ:

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске
- Приручници, граматике и рјечници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске.

ПРОФИЛ И СТРУЧНА СПРЕМА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА:

Регулисано Правилником о врсти стручне спреме наставника и сарадника у основним школама.

УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВЕ:

ПЕДАГОШКИ НОРМАТИВИ:

-CD player, CD/DVD-ови са снимљеним аудио-визуелним материјалом који прати уџбеник али и други материјал одговарајућег нивоа, тематике и садржаја, рачунар, пројектор и пројекционо платно, рјечници и визуелна средства.